

"ontologi" er bestemt ikke overflødig, men der er måske et vigtigt område af "musikkens måde at være på", der må angribes fra en anden vinkel.

Den aktuelle, specielle, komplekse problematik har naturligt nok tiltrukket sig opmærksomheden snarere end det enkle, elementære, "selvfølgelige" i enhver musikoplevelse, at tingene overhovedet hænger sammen. Det ville i denne forbindelse interessere mig meget at høre Poul Nielsens mening om dette problem, om de skitserede "emnekredse" i musikken og om det foreslåede oplevelsesbeskrivende apparatur som nøgle til en "central form".

Per Aage Brandt

Mag. art. Poul Nielsen : Svar til Per Aage Brandt.

Såvidt jeg kan se taler Per Aage Brandt og jeg om det samme. Men vi gør det som Per Aage Brandt selv antyder med forskellig terminologisk apparat. Det vil sige : vi taler forbi hinanden. Men denne konstatering er til gengæld et vigtigt skridt på vejen til en egentlig samtale om problemerne.

Just det som Per Aage Brandt kalder det "enkle, elementære" "selvfølgelige" i enhver musikoplevelse, at tingene overhovedet hænger sammen" har faktisk været i centrum for den serielle musiks opmærksomhed. Næmlig derved, at det ikke længere blev så selvfølgeligt, omend nok stadigvæk af elementær betydning. Jeg mener i mit første indlæg at have dokumenteret dette ved at henvise til Carl Dahlhaus's bemærkninger på formkongressen i Darmstadt 1965 om det musikalske periodebegreb, bemærkninger, der ligesom Adornos fordring sammesteds om, at musikkens lineært sammenhængsskabende kræfter "originært" må genopvækkes, er provokeret af den serielle musiks intrikate formproblem : populært sagt, tvivlen om, hvorvidt den overhovedet danner en i psykologisk forstand opfattelig formsammenhæng. Jeg kan yderligere henvise til en artikel af den amerikanske forsker Leo Treitler om musikalsk syntaks, hvor det samme

problem gennemdiskuteres i lyset af netop den serielle musik (Perspectives of New Music, Fall- Winter 1965, Princeton University Press).

Jeg må derfor stadigvæk afvise Per Aage Brandts sondring mellem en så at sige spekulativ musikalsk ontologi (koblet sammen med den serielle musiks række- kompleksitet, det som i komponist- jargon kaldes det "teologiske aspekt" ved prædetermineret musik) og en mere fundamental musikalsk ontologi, hvor musikkens væsen søges omskrevet i begrebet "central form", der kan defineres som et skæringspunkt mellem observationer af psykologisk, perceptionspsykologisk, akustisk og informationsteoretisk art.

Til gengæld vil jeg ikke afvise Per Aage Brandts musikalske topologi. Jeg vil bare påpege, at den er udtryk for den samme problematik som har beskæftiget flere klassiske formteoretikere (f.eks. Hugo Riemann, Moritz Hauptmann, Ernst Kurth), og som netop serialismens og post- serialismens ekstreme formtænkning har stillet i helt nyt lys. I sine formaliseringsforsøg går Per Aage Brandt utraditionelt til værks. Og det er i orden. Bærekraften af hans formaliseringer kan jeg ikke tage stilling til med få ord. Jeg vil blot påpege at den klassiske musikteori's formalisering i høj grad trænger til revision, fordi de som hele den klassiske musikteori (kontrapunkt, formlære, harmonilære etc) er for pragmatiske i sit væsen. I grunden mere håndværkslære end teoria.

Forsøg på at påpege, at en sådan musikteoretisk diskussion også må have tvær- videnskabelig interesse mener jeg sådan set ikke er nødvendige. Jeg mener det må være indlysende, at studiet af kommunikations- strukturer og tegn- systemer i høj grad må give agt på det besynderlige tegn- system, som hedder musik, og som (det kan vi daglig iagttage) fungerer som en højst manifest størrelse i menneskets sociale virkelighed.